

РОЛЬ МІЖДЕРЖАВНИХ УГОД У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТРУДОВИХ ПРАВ МІГРАНТІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Олег Євгенійович ЄЛЕЦЬКИЙ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Роль міждержавних угод у забезпеченні трудових прав мігрантів є надзвичайно важливою темою в сучасному глобалізованому світі. Зростання трудової міграції вимагає нових підходів до захисту прав працівників, які працюють за межами своїх країн. У цьому контексті міждержавні угоди відіграють ключову роль, адже вони створюють правові рамки, що регулюють трудові відносини між країнами та забезпечують захист прав мігрантів. Особливо важливим є порівняльний аналіз підходів європейських та пострадянських країн до цього питання, адже ці регіони мають різні правові традиції та історичні контексти.

Європейські країни, зокрема члени Європейського Союзу, мають розвинуту систему захисту прав трудових мігрантів. Основою цієї системи є загальноєвропейське законодавство, зокрема Директиви ЄС, які регулюють права працівників та забезпечують їх рівність незалежно від країни походження. Наприклад, Директива 2004/38/ЄС встановлює право громадян ЄС на вільний рух та працевлаштування у будь-якій країні-члені. Європейський суд з прав людини також має важливу роль у захисті трудових прав мігрантів, забезпечуючи виконання принципів рівності та недискримінації. Пострадянські країни мають інший підхід до регулювання трудових прав мігрантів, який часто базується на двосторонніх угодах між країнами. Ці угоди зазвичай визначають умови працевлаштування, соціального захисту та відповідальності роботодавців за порушення трудових прав мігрантів. Наприклад, між Україною та Польщею діє угода, яка регулює умови працевлаштування українських працівників у Польщі та передбачає певні гарантії щодо оплати праці та соціального захисту. Однак, така система має свої недоліки, зокрема залежність від політичної волі країн та нестабільність правового регулювання. Порівняльний аналіз підходів цих регіонів свідчить про важливість узгодження стандартів захисту трудових прав. Європейська модель забезпечує більшу інтеграцію та рівність, тоді як пострадянська модель часто базується на індивідуальних угодах, що можуть бути менш ефективними. Наприклад, у країнах ЄС трудові мігранти можуть розраховувати на захист з боку європейських інституцій, таких як Європейська комісія, яка контролює виконання трудового законодавства. У пострадянських країнах, однак, питання захисту мігрантів часто залишається у сфері внутрішньої політики, що призводить до різного рівня захисту залежно від країни.

Міжнародні організації, такі як Міжнародна організація праці (МОП), також відіграють важливу роль у гармонізації трудового законодавства та

захисту прав мігрантів. Вони розробляють рекомендації та стандарти, що мають на меті забезпечити рівність умов праці для всіх працівників, незалежно від їхнього походження. У цьому контексті важливим є вивчення досвіду європейських країн у впровадженні таких стандартів та можливості їх адаптації в пострадянських країнах. На практиці, однак, існують значні виклики у забезпеченні ефективного захисту прав мігрантів. Серед них можна виділити бюрократичні перепони, дискримінацію за національною ознакою, відсутність інформації про права та обов'язки, а також недостатню правову обізнаність самих мігрантів. У країнах ЄС значна увага приділяється створенню інформаційних центрів для мігрантів, де вони можуть отримати консультації щодо своїх прав та умов праці. Водночас, у пострадянських країнах така практика менш розвинена, що ускладнює доступ до правової допомоги для мігрантів. Сучасні тенденції вказують на необхідність вдосконалення системи міждержавних угод у сфері трудової міграції. Європейський досвід показує, що стандартизація та уніфікація законодавства сприяє більшій прозорості та передбачуваності для мігрантів. Пострадянські країни можуть скористатися цим досвідом для покращення умов праці своїх громадян за кордоном, зокрема через укладання багатосторонніх угод, які враховували б європейські стандарти захисту прав працівників. Це дозволить зменшити правові прогалини та підвищити рівень захисту трудових прав мігрантів. Одним із важливих напрямів співпраці між країнами є розробка спільних програм з підвищення кваліфікації для мігрантів, що сприятиме їхній інтеграції на ринку праці країни перебування. Наприклад, у рамках програм ЄС часто пропонуються курси з вивчення мови країни перебування та адаптації до місцевого законодавства. Такий підхід допомагає мігрантам швидше інтегруватися в нове середовище та зменшує ризик експлуатації з боку недобросовісних роботодавців.

На завершення, можна зазначити, що роль міждержавних угод у забезпеченні трудових прав мігрантів є незамінною, але їх ефективність залежить від рівня співпраці між країнами та впровадження міжнародних стандартів. Порівняльний аналіз підходів європейських та пострадянських країн дозволяє виявити сильні та слабкі сторони кожної моделі та пропонує шляхи для вдосконалення. Інтеграція європейського досвіду може сприяти створенню більш ефективної системи захисту прав мігрантів у пострадянських країнах, що, своєю чергою, сприятиме зміцненню соціальної стабільності та економічному зростанню в регіоні.